

HÀO QUANG
BÓNG TỐI
THE REAL STORY OF
ABBA

BRIGHT LIGHTS DARK SHADOWS: THE REAL STORY OF ABBA

By Carl Magnus Palm

Copyright © MUSIC SALES LTD, trading as Omnibus Press

All rights reserved

Translation copyright © 2025 by SONG CULTURAL COMMUNICATION JSC

HÀO QUANG BÓNG TỐI - The real story of ABBA

Bản quyền tiếng Việt © Công ty Văn hóa Truyền thông Sống, 2025

Không phần nào trong xuất bản phẩm này được phép sao chép hay phát hành dưới bất kỳ hình thức hoặc phương tiện nào mà không có sự cho phép trước bằng văn bản của Công ty Văn hóa Truyền thông Sống.

Chúng tôi mong muốn nhận được ý kiến đóng góp của quý vị độc giả để bản thảo ngày càng hoàn thiện hơn.

Góp ý về sách, liên hệ về bản thảo, bản dịch và xuất bản sách:

song.copyright@alphabooks.vn

Carl Magnus Palm

Hoài Hương dịch

HÀO QUANG
BÓNG TỐI
THE REAL STORY OF
ABBA

Sóng NHÀ XUẤT BẢN
DÂN TRÍ

MỤC LỤC

Lời nói đầu cho ấn bản năm 2014 | 7

Lời giới thiệu | 8

PHẦN 01.

Thời tiền ABBA | 14

PHẦN 02.

Hành trình đến Waterloo | 101

PHẦN 03.

Đúng thời điểm | 145

LỜI NÓI ĐẦU CHO ẤN BẢN NĂM 2014

HÀO QUANG BÓNG TỐI - The Real Story of ABBA xuất bản lần đầu dưới dạng bìa cứng vào năm 2001, phiên bản bìa mềm ra mắt sau đó 12 tháng. Ấn bản bìa mềm tiếp theo phát hành năm 2008 có thêm phần Lời bạt bổ sung, cập nhật các hoạt động cá nhân của Björn Ulvaeus, Benny Andersson, Anni-Frid Lyngstad và Agnetha Fältskog trong những năm đó, cùng các thông tin khác liên quan đến nhóm.

Ngoài việc cập nhật câu chuyện đến thời điểm hiện tại nhờ kết hợp tài liệu từ Lời bạt năm 2008 và tài liệu mới trong giai đoạn từ 2008 đến nay, ấn bản mới này cũng có nhiều điểm được chỉnh sửa. Bên cạnh việc chỉnh sửa biên tập giúp câu chuyện mạch lạc hơn, một số tư liệu mới về những năm đầu của từng thành viên cũng được bổ sung, cùng các thông tin khác liên quan đến ABBA mới được hé lộ kể từ khi cuốn sách được xuất bản lần đầu.

LỜI GIỚI THIỆU

Cuốn sách này là câu chuyện về bốn nghệ sĩ đến từ một đất nước Bắc Âu xa xôi cùng người quản lý đầy nghị lực, cứng đầu của mình đã chinh phục thành công cả thế giới. Đó là câu chuyện cá nhân và cũng là câu chuyện của công chúng, hòa cùng với cả dòng chảy dữ dội của thiên anh hùng ca Bắc Âu vĩ đại.

Hai nhạc công của ABBA, một người tự học nhạc bằng lòng quyết tâm và điều này đã đưa ông cùng cả nhóm đi qua một chặng đường vinh quang; một người là nhà viết nhạc thiên tài được thừa hưởng tài năng từ ông của mình. Trong khi đó, hai ca sĩ, một người là biểu tượng của sự gợi cảm bất đắc dĩ mà danh tiếng đã biến thành ly rượu độc với cô; người kia là một trẻ mồ côi đã không ngừng tái tạo bản thân cho đến khi cô ấy trở thành một công nương theo nghĩa đen.

Ở cấp độ đỉnh cao của nhạc pop, The Beatles thường được ghi nhận là nhóm bán được nhiều đĩa nhạc nhất trên toàn thế giới, tiếp theo là Elvis Presley ở vị trí thứ hai. Xu hướng hồi sinh vào đầu những năm 90, với sự kiện được vinh danh tại Đại sảnh Danh vọng Rock And Roll, đã đưa ABBA vào địa hạt những nhóm nhạc kinh điển mọi thời đại, và họ là một trong số ít các ứng cử viên cho vị trí thứ ba. Hơn ba thập kỷ sau lần biểu diễn cuối cùng cùng nhau, họ sở hữu một danh mục các bản nhạc lời cuốn nhất trong lịch sử âm nhạc đại chúng. Nhóm nhạc hoạt động cùng nhau từ năm 1972 đến năm 1982 và đã phá kỷ lục doanh số trong giai đoạn đó. Đĩa CD tổng hợp ABBA Gold, phát hành năm 1992, đã trở thành album bán chạy nhất của nhóm với doanh số toàn cầu gần 30 triệu bản. Hiện nay, tổng số lượng album bán ra của nhóm được cho là vượt quá 380 triệu bản.

ABBA vẫn vô cùng nổi tiếng ở hầu hết mọi nơi trên thế giới, đặc biệt là ở những quốc gia mà hầu hết các loại nhạc rock và pop phương Tây khác không thể xâm nhập. Tại Hoa Kỳ - nơi từng được coi là “lãnh địa

mong manh nhất” của ABBA trong những ngày còn hoạt động - ngày nay họ lại được yêu mến hơn bao giờ hết, với album ABBA Gold đã bán được hơn sáu triệu bản, nhiều hơn bất kỳ album nào của nhóm trước đó. Tại Úc, sự nổi tiếng của họ thậm chí còn sánh ngang với The Beatles. Kể từ khi ra mắt tại London vào năm 1999, vở nhạc kịch Mamma Mia! dựa trên các bài hát của ABBA đã thu hút hơn 54 triệu người trên toàn thế giới, đây thực sự là một hiện tượng toàn cầu. Bản điện ảnh năm 2008 đã lập lại thành công vang dội của phiên bản sân khấu, trở thành phim ca nhạc có doanh thu cao nhất mọi thời đại.

Thời gian đã chứng minh rằng sự nổi tiếng của ABBA không phụ thuộc vào những lần “hồi sinh” may rủi, mà là sự hiện diện bền vững ở mọi thời điểm. Họ có một vị thế mạnh mẽ và ổn định trong lòng cộng đồng người đồng tính trên toàn cầu. Trong bối cảnh ban nhạc gốc gần như vắng mặt vĩnh viễn, các ban nhạc “tri ân” ABBA đang mọc lên khắp thế giới. Các thế hệ mới không ngừng khám phá âm nhạc của ABBA, và nhiều “nhà máy tạo hit” châu Âu ngày nay coi ABBA là một trong những nguồn cảm hứng chính.

Theo cách nói ngày nay, ABBA quả thực là một tượng đài.

Khi *HÀO QUANG BÓNG TỐI - The Real Story Of ABBA* được xuất bản lần đầu vào tháng 9 năm 2001, tôi tin rằng đây là cuốn tiểu sử nghiêm túc, được nghiên cứu toàn diện và khách quan đầu tiên về nhóm. Kể từ đó, cuốn sách này dường như đã trở thành nguồn tư liệu chính cho các nhà báo, nhà sản xuất đài phát thanh, truyền hình và các tác giả tiểu sử khác về ABBA khi cần tìm hiểu câu chuyện của nhóm.

Câu chuyện của ABBA hấp dẫn với nhiều tình tiết lôi cuốn: một cuộc chiến vượt qua cơn bĩ cực ở vùng nông thôn Thụy Điển thời kỳ Đại suy thoái, một đứa trẻ ngoài giá thú sinh ra trong cái bóng của Thế chiến II, bệnh hiểm nghèo, tự tử, làm cha mẹ ở tuổi thiếu niên, doanh số kỷ lục, người hâm mộ cuồng loạn, hợp đồng kinh doanh thảm hại - và tất cả những điều này đều xảy ra trước cả khi ABBA tồn tại. Khi cả thế giới biết đến nhóm sau chiến thắng của họ tại Cuộc thi Ca khúc truyền hình châu Âu với ca khúc Waterloo vào năm 1974, cả bốn thành viên đã là những nghệ sĩ thu âm trong gần 10 năm; có người đạt được danh tiếng

10 | The real story of ABBA

lấy lòng trong nước, có người lại gần như không có thành công thương mại nào cả.

Ngoài ra còn phải kể đến vai trò quan trọng của bối cảnh lịch sử và văn hóa mà họ được nuôi dưỡng và làm việc. Nếu ABBA là sản phẩm của tinh thần lạc quan và tiến bộ lan rộng khắp thế giới phương Tây trong những thập kỷ sau Thế chiến II, thì câu chuyện của họ cũng là một phiên bản phát triển đặc biệt của Thụy Điển với sự vươn lên từ quốc gia nghèo đói và trì trệ kinh tế thành một xã hội hậu công nghiệp phát triển cao.

Bên cạnh đó là yếu tố địa lý. Thụy Điển lạnh lẽo và tối tăm hầu như cả năm, vì vậy chẳng ngạc nhiên nếu không khí u ám bao trùm tính cách của người dân nơi đây. Họ chăm chỉ và thực dụng, thường có chút dè dặt và hướng nội, không muốn bị coi là vượt quá vị thế của mình. Do đó, càng bất thường hơn khi quốc gia này đã mang đến cho thế giới những bản nhạc pop được yêu thích nhất.

Nhưng dù cho các bài hát của ABBA thường được các thành viên thể hiện với vẻ ngoài rạng rỡ, thì vẫn luôn có âm điệu buồn bã, hồi tiếc điểm màu lên trong những giai điệu vui tươi nhất. Mạch sầu muộn đó cũng là đặc điểm nổi bật trong tính cách dân tộc Thụy Điển, mà bản thân nó bắt nguồn từ đặc điểm địa lý của đất nước.

Nằm trên Bán đảo Scandinavia ở phía bắc châu Âu, khí hậu lạnh lẽo, ánh sáng mặt trời hạn chế vào mùa thu và mùa đông đã tạo nên phiên bản nhạc blues của người Bắc Âu. Tiếng thì thầm băng khuâng len qua những cây linh sam trong các khu rừng rộng lớn có thể cảm nhận được trong hầu hết bản nhạc dân gian của Thụy Điển, và việc ABBA lan tỏa đi sản đó qua âm nhạc, đặc biệt là nhạc pop, thì họ đã chinh phục được khán giả quốc tế.

Nguồn gốc tinh thần câu chuyện ABBA ăn sâu vào di sản địa lý và lịch sử của Thụy Điển. Đây là một quốc gia đã hòa bình được hai thế kỷ: chủ nghĩa “thời bình phi liên kết, thời chiến thế trung lập” là điểm nổi bật trong chính sách đối ngoại của quốc gia này. Vai trò của Thụy Điển trong bối cảnh chính trị quốc tế là tạo một điểm tựa giữa các hệ thống ý thức hệ và chính trị xung đột trên thế giới. Điều này dường như

hoàn toàn hợp lý đối với một quốc gia có cấu trúc xã hội phần lớn dựa trên khái niệm đồng nhất và thỏa thuận chung, nơi mà hầu hết người dân tương tác với nhau bằng các quy tắc bất thành văn theo kiểu “văn hóa đồng thuận”.

Khuôn mẫu đã tạo nên ABBA chứa đựng những yếu tố quan trọng phù hợp với triết lý đó: đó là một tổ chức dân chủ, thực tế, nơi mỗi lá phiếu đều có giá trị - “theo kiểu Thụy Điển”, như Björn Ulvaeus đã từng nói một cách rất thích hợp. Câu chuyện của ABBA chắc chắn không phải là câu chuyện về một hiện tượng chỉ sau một đêm: một cú bùng nổ dữ dội trên sân khấu nhạc pop thế giới.

ABBA đã phát huy hết tiềm năng của mình bằng cách mang vào những điểm có lợi trong văn hóa Thụy Điển và bỏ qua những điểm hạn chế có nguy cơ dập tắt tinh thần của họ. Một cam kết vững chắc với âm nhạc của mình để vươn ra ngoài biên giới quốc gia có lẽ là yếu tố quan trọng nhất trong việc giúp họ đạt được danh tiếng toàn cầu.

Điều đó thật hợp lý khi một nửa nhóm ABBA - Björn Ulvaeus và Agnetha Fältskog - đến từ Småland - nơi con người có đặc điểm đặc biệt nổi bật là đạo đức làm việc và tính thực dụng. Và nó còn phù hợp hơn nữa khi người quản lý của nhóm, Stig Anderson, cũng sinh ra và lớn lên ở hạt láng giềng Västergötland, nơi tinh thần này hầu như chiếm ưu thế.

Dễ hiểu khi người ta cho rằng, các thành viên ABBA chủ ý quyết định dành 10 năm luyện tập để trở thành ngôi sao ở Thụy Điển trước khi bước ra thị trường quốc tế, để có được sự an toàn. Cuối cùng khi phát triển thành một nhóm, họ đã tình cờ ăn ý với nhau một cách kỳ diệu, và mỗi thành viên đều mang lại một điều gì đó quan trọng cho cả nhóm - điều kiện tiên quyết đối với tất cả các nhóm nhạc khao khát có tầm ảnh hưởng ở cấp độ cao nhất.

Björn Ulvaeus trở thành cột sống của nhóm, người đánh giá, gương mặt đại diện và cuối cùng là một người viết lời bài hát sắc sảo, giàu trí tưởng tượng và hơi kỳ quặc. Benny Andersson là động cơ âm nhạc của nhóm, một nhà soạn nhạc thiên bẩm được cha và ông dạy đàn accordion từ nhỏ, một anh chàng dễ mến giữa một dòng chảy giai điệu bất tận. Anni-

12 | The real story of ABBA

Frid “Frida” Lyngstad là cô gái xinh đẹp với vẻ u buồn và giọng hát kỳ diệu - người sinh ra trong nghèo khó, nhưng lại đi đến cuộc sống giàu sang một cách khó tin - đã mang kho tàng kinh nghiệm, cả về âm nhạc lẫn cá nhân, vào những bản nhạc vang vọng pha trộn giữa lòng dũng cảm và sự yếu đuối. Agnetha Fältskog là cô gái tóc vàng, dễ thương đã trở thành biểu tượng gợi cảm và một siêu sao bất đắc dĩ của nhóm, người thường truyền tải nỗi u buồn đầy băng khuâng, khơi dậy sự đồng cảm với mọi phụ nữ với những lời cô hát. Dấu ấn u sầu kiểu Ibsen này thấm nhuần trong hầu hết các tác phẩm của ABBA, ngay cả trong những ca khúc thoát nhìn có vẻ khá vui tươi. Đây có lẽ cũng là đặc điểm riêng biệt và độc đáo nhất của họ; giọng ca không thể nhầm lẫn của Frida và Agnetha khi hát cùng nhau, từng tầng bè hòa âm tạo nên màn hòa giọng căng tràn, phủ khắp không gian của nhóm.

Trong nỗ lực vươn ra thế giới bằng âm nhạc, người quản lý Stig Anderson gần như là thành viên thứ năm của nhóm. Stig là một sự pha trộn qua lại của lòng quyết tâm, khao khát đến tuyệt vọng để chứng tỏ bản thân và một tình yêu chân thành đối với ngành giải trí. Bởi vì cấu trúc của nhóm và cách nó phát triển, sự kiên trì và niềm tin của ông vào công việc đã khiến vị trí của ông trở nên quan trọng hơn so với hầu hết các nhà quản lý khác trong lịch sử nhạc pop.

Hầu như các ban nhạc pop vĩ đại đều từng chơi ở club trước khi được một ông bầu phát hiện, rồi sau đó người này phải vật lộn để ký hợp đồng thu âm cho nhóm. ABBA thì khác, sự phát triển của họ gần như là một sự cố, đúng hơn là một thử nghiệm, khi hãng thu âm Polar Music của Stig bắt đầu phát hành các bản thu của họ. Trong những ngày đầu, ông thậm chí còn là đồng tác giả viết lời bài hát của nhóm, và vài năm sau sự nghiệp của ABBA, các thành viên đã trở nên gắn bó với nhau thông qua một cấu trúc phức tạp. Mọi việc đổ vỡ trong cay đắng, khối tài sản khổng lồ tuột khỏi tay sau khi nhóm tan rã, là một vòng lặp kỳ lạ về số phận đã xảy ra với rất nhiều người cùng thời với ABBA ở nhiều nơi khác trên thế giới.

Ngoài những cuộc hôn nhân, ly hôn và doanh số bán đĩa cực khủng đã tạo nên hình ảnh cốt lõi nổi bật của ABBA trong mắt công chúng cho đến nay, còn có những sự thật khác. Lớp vỏ bọc trong giới giải trí chuyên

nghiệp đã giúp họ che giấu thành công bản chất thực sự của mình và thực tế cuộc sống mà họ đã trải qua. Trong nhiều trường hợp, thậm chí không phải chính họ duy trì vỏ bọc đó, mà truyền thông quốc tế dường như cũng nhiệt tình làm điều đó cho họ, với việc bỏ những hé lộ cố ý của các thành viên về câu chuyện thực sự, chưa kể của họ.

Có lẽ câu chuyện đó đang chờ đợi một người Thụy Điển thực dụng khác, giống như chính ABBA, xuất hiện và trình bày sự vinh quang không hoàn hảo, và sự đa diện trong câu chuyện của họ. Ít nhất, đó là những gì tôi đã cố gắng làm. Tôi hy vọng mình đã thành công.

Carl Magnus Palm

Stockholm, tháng 5 năm 2001 và tháng 10 năm 2013